

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Magdaleny Ježkové a soudců Mgr. Tomáše Blažka a JUDr. Jany Kábrtové v právní věci žalobce: **STAVITELSTVÍ** se sídlem Zimní 823, Litomyšlské Předměstí, Vysoké Mýto, zast. JUDr. Ervínem Perthenem, MBA, advokátem AK PPS advokáti s.r.o., Velké náměstí 135/19, Hradec Králové, proti žalovanému: **Státní úřad inspekce práce** se sídlem Opava, Kolářská 451/13, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 8. 2016, čj. 3996/1.30/16-3,

t a k t o :

- I. **Žaloba se z a m í t á .**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Žaloba směřuje proti **rozhodnutí Státního úřadu inspekce práce Opava, ze dne 17. 8. 2016, čj. 3996/1.30/16-3**, kterým bylo **zamítnuto odvolání** žalobce proti rozhodnutí **Oblastního inspektorátu práce pro Královéhradecký kraj a Pardubický kraj se sídlem v Hradci Králové, ze dne 26. 4. 2016, čj. 2109/8.30/16-12**. Rozhodnutím orgánu I. stupně byla žalobci uložena **pokuta ve výši 60.000,- Kč a náklady řízení 1.000,- Kč**. Na základě kontroly v souvislosti se vznikem pracovního úrazu M. R., byla žalobci uložena pokuta **za správní delikt na úseku bezpečnosti práce, tedy za porušení ust. § 5 odst. 1 písm. c) zákona č. 309/2006 Sb.**, kterým se upravují další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích a o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy (zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci) – dále jen „zákon 309/2006

Sb.“, vztahující se k povinnosti zaměstnavatele organizovat práci a stanovit pracovní postupy tak, aby byly dodržovány zásady bezpečného chování na pracovišti a aby zaměstnanci byli chráněni proti pádu nebo zřícení.

V žalobě žalobce uvedl, že dle správních orgánů se měl dopustit správního deliktu, spočívajícího v tom, že jako zaměstnavatel dne 29. 9. 2015 v době cca 16,30 hodin na stavbě u Vrchlabí neorganizoval práci a nestanovil pracovní postupy svému zaměstnanci M. R., při opravě omítky na severní straně objektu vlevo vedle okna až ke střeše tak, aby byly dodržovány zásady bezpečného chování na pracovišti a aby jmenovaný zaměstnanec byl chráněn proti pádu nebo zřícení, neboť způsob práce mu nikdo nesdělil a byl na jeho libovůli, když přidělenou práci vykonával ze žebříku, který si postavil na podlahu dočasné stavební konstrukce (jednopatrové fasádní lešení UNI 70, výšky cca 2 m a délky cca 6 m, umístěné právě u stěny v místě výkonu práce). Toto bylo smontováno na přelomu měsíců června a července 2015 za jiným účelem než pro práce vykonávané M. R. dne 29. 9. 2015, a aniž by bylo náležitě předáno odborně způsobilou osobou odpovědnou za její montáž a převzato do užívání žalobcem, nebyl vyhotoven žádný zápis potvrzující její úplné dokončení a vybavení, jak požaduje ust. § 4 nařízení vlády č. 362/2005 Sb., kap. VII. bod 5 přílohy k tomuto nařízení. Dle žalovaného žalobce nedoložil žádné doklady ani jiné důkazy, které by vyvracely kontrolní zjištění o porušení právních předpisů.

Žalobce má za to, že obě rozhodnutí žalovaného jsou nezákonná a nesprávná. K porušení ust. § 5 odst. 1 písm. c) zákona č. 309/2006 Sb. žalobce uvádí, že zde uvedenou povinnost organizovat práci a stanovit pracovní postupy tak, aby byly dodržovány zásady bezpečného chování na pracovišti a aby zaměstnanci byli chráněni proti pádu nebo zřícení dodržel, neboť svému zaměstnanci nestanovil, aby používal cizí lešení, naopak mu výslovně určil, které pracovní pomůcky bude k práci potřebovat. Byl to hliníkový žebřík, břízolitová omítka a pomocné lešení společnosti, tzv. kozy. Z toho, že zaměstnanec použil i jiné neschválené pomůcky (cizí lešení) plyne, že neuposlechl svého nadřízeného a jednal v rozporu s bezpečnostními předpisy. Toto však nelze klást za vinu zaměstnavateli. Žalovaný uvádí, že je jen na zaměstnavateli, jaké důsledky z toho vyvodí, zaměstnavatel však již žádné důsledky vyvodit nemůže, protože zaměstnanec svojí neopatrností, kdy si postavil žebřík na cizí lešení, kde neměl co dělat, a obecně zde neměl stavět žebřík, zemřel. Zaměstnavatel však jasným stanovením pracovních pomůcek pracovní postup stanovil – pokud by zaměstnanec použil hliníkový žebřík, bylo by to dostatečné a nepotřeboval k tomu nic dalšího. Zaměstnanec byl proškolen, žalobce organizuje práci a stanovuje pracovní postupy tak, aby byly dodržovány zásady bezpečného chování na pracovišti a aby zaměstnanci byli chráněni proti pádu nebo zřícení. O těchto informacích a pokynech vede společnost dokumentaci, která je součástí správního spisu. V dokumentu „Rizika – vyhledávání a vyhodnocení rizik na pracovišti společnosti je na základě vyhledání a vyhodnocení rizik vztahujících se k používání výsuvných žebříků mimo jiné uvedeno opatření – nepoužívat žebříky pro práci na dočasných stavebních konstrukcích, pokud nejsou pro tuto činnost uzpůsobeny a také se nebezpečně a nadměrně nevyklánět (tj. nevychylovat těžiště těla) mimo osu žebříku. V tomto dokumentu jsou zpracována vyhledaná a vyhodnocená rizika vztahující se k používání lešení a podobné konstrukce pro práce ve výškách. V dokumentu „Práce ve výškách – technická a organizační opatření k zabezpečení k pádu zaměstnanců z výšky nebo do hloubky, propadnutí, sklouznutí nebo jejich nebezpečnému zachycení“ jsou v bodě 5 stanoveny povinnosti

zaměstnanců při používání žebříků včetně zakázané manipulace při práci na žebříku. Je zde rovněž uvedeno nepoužívat žebříky pro práci na dočasných stavebních konstrukcích, pokud nejsou pro tuto činnost uzpůsobeny. V bodě 11 tohoto dokumentu se pak uvádějí požadavky, za kterých lze lešení užívat a jaké mají zaměstnanci povinnosti při používání dočasné stavební konstrukce. Žalobce pak poukazuje na to, že § 5 odst. 1 písm. c) zákona č. 309/2006 Sb. nelze vykládat tak, že zaměstnavatel má povinnost zakázat zaměstnanci jakékoliv potenciální riziko, neboť zaměstnanci jsou dospělí lidé, vyučení a s praxí v oboru, nelze se tedy k nim chovat jako k malým dětem a upozorňovat je i na zcela zřejmé věci. K argumentaci žalovaného v tomto smyslu uvádí, že by zaměstnanci zřejmě např. mělo být sděleno, aby výškové práce neprováděl tak, že ke zdi přistaví auto a bude omítku nahazovat z něj, či aby práci neprováděl tak, že naskládá židle na sebe a bude nahazovat omítku z nich. Potenciálních rizik je neomezené množství a tato každý dospělý člověk zná. Není pravdou, že zaměstnanci nebyl sdělen bezpečný postup práce, nebylo mu sděleno, aby nelezl na cizí lešení, naopak mu bylo sděleno, že má použít konkrétní vybavení zaměstnavatele a byl proškolen, že žebřík nemá stavět na dočasnou stavební konstrukci. Zaměstnanec se tím však neřídil. Co se týče odborného provedení prací, jednalo se o vyučeného zedníka s dlouholetou praxí a pokyn, aby opravil omítku na severní straně objektu vlevo vedle okna až ke střeše, je dle názoru žalobce dostatečný. Je obvyklé, že zaměstnanci, který má příslušnou kvalifikaci, se sdělí, co je třeba udělat, že zde má nástroje a ať to udělá. Nelze pak ale sankcionovat zaměstnavatele za to, že zaměstnanec pokyny nedodržuje a zřejmě si „ulehčuje“ práci stavěním žebříku na cizí, neschválenou konstrukci. K výtce, že lešení nebylo náležitě předáno odborně způsobilou osobou odpovědnou za jeho montáž a převzato do užívání účastníkem řízení, o čemž měl být vyhotoven zápis, je třeba uvést, že žalobce žádné cizí lešení užívat nechtěl, proto také nic nepřevzal a naopak si přivezl lešení svoje, žádný pokyn či souhlas k použití cizího lešení vydán nebyl a naopak byl vydán jednoznačný pokyn k užívání vlastního vybavení.

Žalovaný při svém závěru vychází zejména z úředního záznamu podaného Policii ČR dne 29. 9. 2015, stavbyvedoucím na předmětné stavbě, panem A.T. Žalobce zde nepopírá existenci rozhodnutí NSS čj. 8 As 22/2014, je však třeba si uvědomit, že toto trestní řízení není ukončeno a obsah tohoto záznamu může být změněn, navíc není postaveno na jisto, že tento záznam bude v trestním řízení použit. Jedná se o důkaz směřující v neprospěch žalobce, není pravdou, že skutkový stav byl spolehlivě zjištěn. Pokud tedy není pravomocně prokázáno pochybení pana T. v trestním řízení, nelze vyvozovat pochybení na straně žalobce na podkladě úředního záznamu z probíhajícího trestního řízení. Žalobce navrhuje zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci k dalšímu řízení.

Z vyjádření žalovaného ze dne 16. 11. 2016 vyplývá, že žalobce uplatnil žalobní námitky shodné s námitkami odvolacími, s nimiž se žalovaný již vypořádal ve svém rozhodnutí. K námitce o určení bezpečného postupu práce žalovaný uvádí, že bezpečný postup práce, chránící zaměstnance proti pádu, stanoven nebyl, neboť žalobce si musel být vědom toho, že podlaha pomocného kozového lešení dosahuje pouze výšky 1,5 m nad zemí, tedy ještě o 0,5 m níže, než dosahovala podlaha onoho cizího lešení, které zaměstnanec ve skutečnosti použil. Kozové lešení tak bylo z tohoto důvodu pro zamýšlené práce ještě více nevhodné, neboť z hlediska výšky – dosahu při opravě omítky by se zaměstnanec dostal do ještě svízelnější situace. Navíc účastník argumentuje údaji pana A. T., provedenými v době kontroly dle § 137

zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, které nejsou důkazem a ve správním řízení je nelze použít. Krátce po vzniku úrazu pana M. R. uvedl dne 29. 9. 2015 večer pan A. T., stavbyvedoucí, do úředního záznamu Policie ČR: „Jak konkrétně to má dělat, jestli má fasádu dělat z lešení nebo ze žebříku, jsem mu neříkal, on je zedník, musí vědět, jak práci provést“. Na dotaz, zda R. potřeboval k provedení dnes určené práce lešení nebo žebřík, uvádím, že ano, potřeboval. K dispozici měl jak lešení, tak žebřík. Žebřík je klasický vysouvací hliníkový a lešení bylo za domem již postaveno. Toto lešení se za mého působení na stavbě nestavělo, bylo již postavené. R. si měl před prováděním práce zkontrolovat stabilitu lešení. Jestli to udělal, nevím, nebyl jsem u toho. Na dotaz, zda jsem já sám kontroloval stabilitu lešení, uvádím, že nic takového jsem nedělal“.

Žalovaný dále uvádí, že z cit. výpovědi stavbyvedoucího tak jasně plyne, že hovořil jako o lešení, které měl pan R. k dispozici k výkonu své práce dne 29. 9. 2015, o tom lešení, které již bylo postaveno, tedy o lešení cizím, nikoliv lešení účastníka řízení, tzv. kozách. Až ve své výpovědi při kontrole oblastního inspektorátu „upřesnil“, že určil zaměstnanci k použití lešení účastníka řízení (kozy). Účastník řízení však nikdy a nijak neupřesnil, zda dal také zaměstnanci pokyn postavené cizí lešení rozebrat nebo nechat rozebrat, aby na daném místě mohl postavit a použít lešení svého zaměstnavatele, tedy účastníka řízení, popřípadě, jak vlastně má pracovat v místě (resp. nad místem), na němž stojí cizí lešení, které však má zaměstnanec zákaz použít. Účastník řízení rovněž nijak nevysvětlil, jak jím údajně stanovený pracovní postup (tak, aby byly dodržovány zásady bezpečného chování na pracovišti a aby zaměstnanci byli chráněni proti pádu nebo zřícení) konkrétně řešil problém s výškou – dosahem místa při opravě omítky, jak nastiňuje také oblastní inspektorát práce v napadeném rozhodnutí.

I v případě, že by účastník řízení jasně stanovil pracovní pomůcky, které měl zaměstnanec použít – hliníkový žebřík a pomocné lešení (tzv. kozy), jak uvádí v odvolání, i v tomto případě nelze hovořit o stanovení pracovních postupů tak, aby byly dodržovány zásady bezpečného chování na pracovišti a zaměstnanci byli chráněni proti pádu nebo zřícení. Žalovanému není jasné, z jakého důvodu žalobce na jiném místě odvolání uvedl, že: „pokud by zaměstnanec použil hliníkový žebřík, bylo by to dostatečné a nepotřeboval by k tomu nic dalšího“. Zaměstnanec nemohl použít hliníkový žebřík, neboť by nemohl provádět venkovní břizolitovou omítku ve výšce v místech na severní straně objektu vlevo vedle okna až nahoru ke střeše, kde ji prováděl, neboť žebřík byl pro tuto práci krátký. Pokud by zaměstnanci stačilo použití hliníkového žebříku, nemusel by ho na lešení stavět, avšak při použití jen hliníkového žebříku by mu právě chyběly cca 2 m, aby mohl provádět břizolitovou omítku v místech, kde ji prováděl. Navíc by to bylo opět v rozporu se zásadami bezpečné práce, pokud by byl žebřík dostatečně dlouhý a na něm by ve výšce cca 3 m pracoval zaměstnanec s oběma rukama zaneprázdněnými (materiálem a náradím).

K námitce o tom, že zaměstnanec neměl co dělat na cizím lešení a následek způsobil svojí neopatrností, odkazuje žalovaný na str. 17 rozhodnutí orgánu I. stupně, kde je uvedeno, že správní orgán není v rozporu s tvrzením žalobce v jeho námitkách, že zaměstnanci M. R. nebylo sděleno, aby lezl na cizí lešení, z provedeného dokazování bylo zjištěno, že mu z hlediska způsobu jím prováděných

prací při opravě omítky dne 29. 9. 2015 nebylo řečeno nic, co by obsahově odpovídalo pracovnímu postupu.

K tvrzení žalobce o tom, že zaměstnanec neuposlechl nadřízeného, a jednal v rozporu s bezpečnostními předpisy, pak opět žalovaný poukazuje na vypořádání objektivní odpovědnosti žalobce jako zaměstnavatele v rozhodnutí orgánu I. stupně. Je skutečně jen na zaměstnavateli, jaké důsledky vyvodí z neopatrnosti zaměstnance, zaměstnanec odpovídá za své porušení povinnosti zaměstnavateli. Vyvozovat důsledky z případného porušení povinnosti zaměstnancem nepřísluší inspektorovi, ani správnímu orgánu, tito nezkoumají ani neposuzují vinu nebo míru zavinění, nýbrž zabývají se tím, zda došlo k porušení či nesplnění příslušné právní povinnosti ze strany povinných, kontrolovaných osob, vyjma zaměstnance. Žalovaný dále připomíná ust. § 270 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, jehož může zaměstnavatel využít i přesto, že zaměstnanec zemřel, pokud prokáže, že tento svým zaviněným jednáním porušil právní či jiné předpisy či pokyny k zajištění bezpečnosti práce, ačkoliv s nimi byl řádně seznámen a jejich znalost a dodržování byly soustavně vyžadovány a kontrolovány a že tyto skutečnosti byly jedinou příčinou škody či nemajetkové újmy.

Žalovaný nesouhlasí s námitkou žalobce, že pracovní postup byl jasně stanoven. Stanovení pracovních pomůcek není pracovním postupem, tím je uspořádaný sled dějů pracovního procesu v podobě pracovních operací, kterými se přímo nebo nepřímo realizují jednotlivé technické operace, vstupy a výstupy k dosažení stanoveného výsledku. K příkladnému výčtu „ad absurdum“ (o použití židlí, či přistaveného auta) žalovaný uvádí, že tyto zcela míjí podstatu pochybení a jsou pouze spekulacemi. V místě, kde měl poškozený zaměstnanec pracovat, bylo cizí lešení, které navíc nedosahovalo do výšky, v níž měl pracovat. Ať již bylo zaměstnanci či nebylo jasně sděleno, že nemá použít toto lešení, ale lešení zaměstnavatele, v žádném případě z toho neplyne, že by žalobce stanovil jasný pracovní postup tak, aby byly dodrženy zásady bezpečného chování na pracovišti a aby byl zaměstnanec chráněn proti pádu či zřícení. Ve správním řízení bylo prokázáno, že ani použití cizího lešení, ani lešení žalobce nemohlo vyřešit problém bezpečné práce ve výšce, ve které měl poškozený zaměstnanec pracovat. Navíc mu ani nebyl dán jasný pokyn, co má udělat s již postaveným (cizím) lešením, když na jeho místo má postavit lešení žalobce, popř. žebřík. Proto musejí orgány inspekce práce trvat na tom, že žalobce porušil § 5 odst. 1 písm. c) zákona č. 309/2006 Sb. tak, jak uvádí napadené rozhodnutí.

Na str. 7 – 8 se žalovaný zabývá ve svém rozhodnutí otázkou proškolení zaměstnance, kde uvádí, že není pravdou, že by v průběhu správního řízení uvedl: „ostatně konstatoval, že zaměstnanec byl proškolen, kdy účastník řízení organizuje práci a stanovuje pracovní postupy, tak aby byly dodržovány zásady bezpečného chování na pracovišti a aby zaměstnanci byli chráněni proti pádu nebo zřízení“, neboť oblastní inspektorát práce pouze na str. 15 svého rozhodnutí uvedl, že: „v tomto smyslu účastníkovi řízení inspektor ani správní orgán nevytýká, že by neprováděl školení svých zaměstnanců a nečinil vše další, co v této souvislosti ze zákoníku práce pro něj jako pro zaměstnavatele vyplývá“. O žádném proškolení... (viz výše) není v rozhodnutí ani zmínka. Žalobci není ani vytýkáno, že by nevedl dokumentaci o informacích a pokynech bezpečnosti práce, či že by neprováděl školení svých zaměstnanců.

Na str. 18 pak oblastní inspektorát ve svém rozhodnutí již řešil i námitky ohledně cizího lešení a jeho (ne)předání odborně způsobilou osobou, když uvedl: „že pak M. R. byl účastníkem řízení proškolen, zde již bylo řečeno. Že si nesmí stavět na jiné konstrukce, jak má účastník řízení v dokumentaci o rizicích uvedeno, se tudíž mohlo jako informace panu M. R. při školení též dostat. Konkrétně a doslovně se ve zmíněné dokumentaci jedná o text: „nepoužívat žebříky pro práci na dočasných stavebních konstrukcích, pokud nejsou pro tuto činnost uzpůsobeny“. Ovšem v daném případě účastník řízení ani nevěděl, dokonce ani vědět nemohl, zda dočasná stavební konstrukce, kterou představovalo ono cizí lešení, je či není pro tuto činnost uzpůsobena, když ji nepřevzal do svého užívání. Správní orgán takto argumentuje i s vědomím toho, že účastník řízení nechtěl žádné cizí lešení užívat, a proto jej ani nepřevzal do svého užívání, jak tvrdí ve svých námitkách“.

K námitkám, týkajícím se použití Podání vysvětlení stavbyvedoucího A. T. učiněného před Policií ČR, coby důkazu ve správním řízení, se žalovaný již vyjádřil na str. 9 napadeného rozhodnutí. I nadále zastává stanovisko, že se jedná o důkaz použitelný ve správním řízení, nešlo však o jediný důkaz, jímž bylo ve správním řízení prokazováno a prokázáno spáchání správního deliktu ze strany žalobce (nikoliv fyzické osoby A. T.). Prokázání pochybení pana T. v trestním řízení je zcela nezávislé na prokazování pochybení žalobce ve správním řízení, vedeném orgány inspekce práce. K namítanému „důkazu“ směřujícímu v neprospěch žalobce odkazuje žalovaný na § 50 odst. 3 správního řádu, dle něhož je správní orgán povinen zjistit všechny okolnosti, důležité pro ochranu veřejného zájmu. V řízení, v němž má být z moci úřední uložena povinnost, je správní orgán povinen i bez návrhu zjistit všechny rozhodné skutečnosti, svědčící ve prospěch i neprospěch toho, komu má být povinnost uložena. Námitky, týkající se probíhajícího řízení s panem T., jsou nové, uplatněné v žalobě poprvé, proto se k nim správní orgány nemohly dříve vyjádřit. Správní orgán I. stupně otázku obviněného pana T. neřešil, ani to, zda v trestním řízení bude uplatněna zásada in dubio pro reo v jeho prospěch či nikoliv, či zda v rámci trestního řízení bude či nebude čten úřední záznam o výpovědi stavbyvedoucího. Správním orgánům ani není známo, zda a kdy bylo v dané věci zahájeno trestní řízení, ani další podrobnosti. I tato část námitek je pouhá spekulace žalobce. Úřední záznam pořízený Policií ČR po řádném poučení stavbyvedoucího A. T. a jeho podpisu po provedené výpovědi je důkazem. Žalovaný je přesvědčen, že v napadených rozhodnutích nejsou žádné skutkové a právní důvody, svědčící o nezákonnosti či nepřezkoumatelnosti rozhodnutí, navrhuje proto zamítnutí žaloby.

Dne 20. 11. 2017 podal žalobce k vyjádření žalovaného repliku, v níž uvedl, že na svých námitkách i nadále trvá, i na tom, že svému zaměstnanci řádně stanovil organizaci práce a pracovní postupy, kterých se měl při výkonu své práce držet, aby byly dodrženy bezpečnostní zásady na pracovišti a nedošlo k ohrožení zdraví. Postiženého zaměstnance pana R. poučil o bezpečném výkonu práce. Není zde přímý důkaz, který by potvrdil skutečnosti, na nichž stojí rozhodnutí správního orgánu. V takových situacích je pak třeba vycházet ze zásady, platné napříč celým právním řádem – v pochybnostech ve prospěch obviněného. Žalobce trvá na tom, že výpověď A. T. před Policií ČR nebyl skutkový stav spolehlivě zjištěn, žalovaný měl sám povinnost skutkový stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti, zjistit. Žalobce pak soudu předložil **znalecký posudek znalce Z. H.**, který má oprávnění z oboru Bezpečnost práce, se specializací: Stavebnictví a danou situaci posuzoval.

Při jednání soudu dne 23. 11. 2017 zástupce žalobce odkázal na skutečnosti, které obsahuje předložený znalecký posudek znalce z oboru bezpečnosti práce, předložil nákres prací, prováděných panem R., při kterých došlo k úrazu. Pověřená pracovnice žalovaného uvedla, že správní orgán považuje předložený znalecký posudek za nepřípustný důkaz (předložen po uplynutí 2 měsíční lhůty, stanovené s.ř.s.) a rovněž za nevěrohodný, neboť v něm jsou uváděny nové skutečnosti. Za ty považuje to, že poškozený měl posouvat lešení, měl mít k dispozici třídílný žebřík (z řízení vyplynulo, že žebřík byl dvoudílný), dále pak je uváděno, že lešení nemělo zábradlí (ze spisu plyne, že mělo) a znalec rovněž uvádí, že zaměstnavatel splnil svoji povinnost organizovat práci a stanovit postupy. Z reakce zástupce žalobce vyplynul návrh na případné vyslechnutí znalce, tento návrh soud zamítl. K důkazu naopak soud konstatoval v průběhu jednání znalecký posudek znalce Z. H. a listinu ze správního spisu, a to Poučení o dodržování BOZP a PO. Konstatoval, že z jejího obsahu plyne, že poškozený pracovník byl 9. 10. 2015 vyškolen v oblasti bezpečnosti práce, vedle jeho jména je i podpis pracovníka. K tomu pak zástupce žalobce uvedl, že v dané věci se očividně jedná o chybu v psaní, neboť k datu 9. 10. 2015 již nemohl být pracovník proškolen – úraz se přihodil dne 29. 9. 2015. Oba účastníci řízení setrvali na svých závěrečných návrzích.

Soud přezkoumal napadené výroky rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní – s. ř. s.), ve svém rozhodnutí soud vyšel ze zjištěného skutkového a právního stavu (§ 77 odst. 2 s. ř. s.). Provedené důkazy soud hodnotil jednotlivě i v jejich souhrnu.

Zákon č. 309/2006 Sb., kterým se upravují další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích a o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy (zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci), **upravuje ve svém § 5 požadavky na organizaci práce a pracovní postupy. V odst. 1 uvádí, že zaměstnavatel je povinen organizovat práci a stanovit pracovní postupy tak, aby byly dodržovány zásady bezpečného chování na pracovišti a aby zaměstnanci – pod písm. c) – byli chráněni proti pádu nebo zřícení.**

Soud při jednání dne 23. 11. 2017 konstatoval, že ve správní spisu se nachází Záznam o úrazu M. R. ze dne 29. 9. 2015, Dohoda o provedení práce ze dne 8. 9. 2015 mezi žalobcem a M. R. (7/9 – 31/12 2015), Objednávka stavebních prací na rekonstrukci stavby penzionu mezi investorem Ing. M. M. a dodavatelem. ze dne 22/7 2015, Poučení o základních povinnostech zaměstnanců při dodržování BOZP a PO – vstupní školení (9/10 15), dále pak materiály pro školení s hlavičkou firmy:

- RIZIKA vyhledání a vyhodnocení rizik na pracovišti společnosti,
- Práce ve výškách,
- Poskytování OOPP a ochranných nápojů,
- Provádění bouracích a rekonstrukčních prací a stavebně montážních prací,
- Manipulační práce.

Dále je přítomen Stavební deník – poslední zápis 28/9 2015, Oznámení o zařazení práce do druhé kategorie, Kniha úrazů – Záznam o úrazu M. R. dne 29. 9. 2015 – pád pracovníka z lešení, List docházky M. R. od 9/9 do 29/9, Zápis o předání

a převzetí staveniště. Dále správní spis obsahuje Provozní deník – žebříky, Návod k použití hliníkových žebříků a schůdků ALVE, Provozní bezpečnostní předpis pracovních postupů pro demontáž, provoz, údržbu a skladování lešení rámových, modulových, pohyblivých, trubkových, Fasádní lešení UNI 70/100. Ve správním spise se nacházejí Záznamy o podání vysvětlení – A. T. dne 5/10 2015, P. T. dne 6/10 2015, Ing. M. M. dne 8/10 2015, T. Š. dne 9/10 2015, V. F. dne 9/10 2015, P. T. dne 13/10 2015, S. M. dne 16/10 2015, J. T. dne 22/10 2015, J. T. dne 30/10 2015. Dále jsou přítomny Úřední záznamy Policie ČR, a to o podaném vysvětlení A. T. dne 29/9 2015, P. T. dne 29/9 2015, Protokol o ohledání místa činu z téhož dne, Úřední záznam I. T. z téhož dne, Úřední záznam o výpovědích T. Š., L. N., J. V., M. Z. a J. K. dne 30/9 2015. Protokol o lékařském vyšetření při ovlivnění alkoholem (poškozeného pracovníka) ze dne 30/9 2015 – negativní. Správní spis dále obsahuje námítky žalobce, jejich vyřízení správním orgánem I. stupně, jeho protokol o kontrole příčin a okolností smrtelného pracovního úrazu ze dne 6/11 2015, úmrtní list poškozeného, Protokol o zajištění důkazů z 6/10 2015.

Spis dále obsahuje Příkaz orgánu I. stupně ze dne 3. 2. 2016, kdy za správní delikt byla žalobci uložena pokuta ve výši 100.000,- Kč, odpor žalobce ze dne 10. 2. 2016, Vyrozumění o pokračování správního řízení ze dne 16. 2. 2016, Nařízení ústního jednání na 29. 2. 2016, Protokol o ústním jednání, Přípis k současným majetkovým poměrům, na který navazuje Sdělení žalobce k současným majetkovým poměrům ze dne 17. 3. 2016, v němž jsou uvedeny vybrané údaje z Rozvahy a Výkazu zisku a ztrát k 31. 12. 2014, Oznámení o ukončení dokazování a seznámení s podklady ze dne 29. 3. 2016, Rozhodnutí orgánu I. stupně ze dne 26. 4. 2016 – pokuta uložena ve výši 60.000,- Kč. Následuje Stanovisko k předání spisu do II. stupně (30. 5. 2016) a napadené rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 8. 2016, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce.

Z provedeného důkazu znaleckým posudkem vyplývají odpovědi, zpracované znalcem k jednotlivým dotazům. K prvnímu dotazu znalec konstatuje, že poškozený zaměstnanec nesplnil své povinnosti, plynoucí ze zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, a jeho ust. § 106. K dotazu na provedení školení BOZP dle požadavků právních předpisů znalec uvedl, že zaměstnavatel svoji povinnost, danou § 103 splnil, osnova školení odpovídá požadavků daných předpisů a zpracovala ji osoba, k tomu odborně způsobilá. V bodě č. 5 „Dohody o provedení práce“ byly obsaženy otázky dodržování bezpečnostních předpisů. K dotazu na porušení předpisů ze strany spolupracující osoby znalec vyjádřil přesvědčení, že spolupracovník poškozeného P. T. nesplnil svoji povinnost, když poškozeného neupozornil na nevyhovující postup prací z oblasti BOZP. K dalšímu dotazu na splnění povinnosti vedoucího zaměstnance A. T. znalec uvedl, že naplnil požadavek § 349 zákoníku práce, když zabezpečil školení všech účastníků výstavby, každé ráno před započítím prací byly pracovníkům vydány pokyny a provedeno navazující školení BOZP, poškozenému ráno bylo vysloveně určeno, jak bude při zadané práci postupovat. K porušení povinnosti zaměstnavatele znalec uvádí, že k namítanému porušení § 5 odst. 1 zákona č. 309/2006 Sb. nedošlo, neboť v odst. 2 je konstatováno, že bližší požadavky na způsob organizace práce a pracovních postupů, které je zaměstnavatel povinen zajistit, stanoví prováděcí právní předpis, což se ale v době smrtelného pracovního úrazu nestalo a žádný právní předpis nebyl ve Sbírce zákonů uveden. Co má být obsahem takového pracovního postupu – zde znalec odkazuje na odborníka V. K., který uvedl, že toto bylo dříve uvedeno ve

vyhláše č. 324/1990 Sb., kde pracovní postup pro jednotlivou pracovní činnost byl součástí technologického postupu, který řešil dále návaznost a souběh jednotlivých pracovních operací, zajištění stanoviště, pomocné konstrukce, zajištění svislé a vodorovné dopravy atd. Dílčí požadavky na to, co musí pracovní postup řešit, jsou uvedeny v jednotlivých prováděcích předpisech zákona – v NV 362/2005 Sb. a NV 591/2006 Sb. Uvedené vysvětlení má znalec za splněné v textech Přílohy č. 2 – Osnova a záznam o školení pro úvodní zaškolení na pracovišti, kde jsou na str. 2 specifikovány Pracovní postupy, mimo jiné i Práce ve výškách, Stavebně montážní práce a Provádění bouracích a rekonstrukčních prací a stavebně montážních prací. K dotazu na možnost provádění požadované zednické práce ze žebříku pak znalec uvedl, že z tohoto smějí být prováděny pouze časově nenáročné práce ve vzdálenosti běžného dosahu žebříku – např. jednoduché montážní práce nebo instalační práce a opravy fasád či nátěrů. Tyto práce smějí provádět pouze poučené a tělesně zdatné osoby. Těmto požadavkům pracovník vyhovoval, proto dostal k dispozici žebřík a lešení, nejprve měl použít firemní lešení a malý zbytek stěny ve výšce měl dodělat ze žebříku, který by byl ale bezpečně postavený na zemi a ne na lešení. Posudek obsahuje rovněž fotodokumentační záběr opravované stěny budovy a zříceného lešení.

Nákres výšky přidělené práce poškozenému, který předložil zástupce žalobce soudu při jednání, přibližuje rozměrově výšku, do které měl poškozený zaměstnanec provádět opravu omítky, tato je určena výškou 5 m.

Po projednání a přezkoumání věci soud konstatuje, že námitky žalobce neshledal důvodnými. Krajský soud neshledal ani namítanou nesprávnost, ani nezákonnost napadeného rozhodnutí žalovaného. V žalobě je namítáno, že žalobce svému zaměstnanci M. R. určil, které pracovní pomůcky bude potřebovat k práci – hliníkový žebřík, břizolitovou omítku a pomocné lešení zaměstnavatele, tzv. kozy. Zaměstnanec však použil lešení, které bylo cizí, které mu zaměstnavatel nedoporučil použít, porušil tak sám bezpečnostní předpisy pro zadanou práci a zaměstnavatel žádnou svoji povinnost neporušil. S takovým závěrem se však soud nemohl ztotožnit. Je pravdou, a žalovaný ani soud toto nepopírá, že žalovaný poskytl zaměstnanci výše uvedené pracovní pomůcky. Nijak však řádně neřešil, jakým způsobem bude pracovník s přidělenými pomůckami zabezpečovat bezpečně práci ve výšce 5 m a tuto skutečnost ani nikdy nevysvětlil, a to ani v samotné žalobě. Z předloženého správního spisu a v něm umístěných dokladů soud konstatuje, že ani z Provozního deníku – žebříky, ani z Návodu k použití – Hliníkové žebříky a schůdky, vyrobeno v ALVE spol. s r.o., neplynou technické údaje o výšce jednotlivých druhů žebříků. Z výpovědi spolupracovníka poškozeného však jednoznačně plyne, že v daném případě se jednalo o dvoudílný žebřík, nikoliv třídílný, jak uvádí znalec ve svém posouzení. Stejná informace je patrná z Protokolu o ohledání místa činu – Policie ČR, obvodní oddělení Vrchlabí ze dne 29. 9. 2015. V každém případě se však nejednalo, což nikdo nespornuje, o žebřík, který by byl použitelný co do své výšky pro práci ve výšce 5 m. Takovou pracovní pomůckou pak nebylo ani kozové lešení, které bylo pomůckou zaměstnavatele. Pracovník přidělený úkol – provést opravu omítky až do výšky 5 m, jak přibližuje i žalobcem předložený nákres výšky (viz výše) vyřešil sám tím, že postavil přidělený žebřík na lešení, které stálo na místě a bylo smontováno již podstatně dříve pro jiné práce (viz výpověď S. M. dne 16. 10. 2015) a patřilo, jak plyne z výpovědi M. M. (8. 10. 2015), firmě, které měl M. M. jako majitel penzionu zapůjčené jako fyzická nepodnikající osoba. Žalovanému nebylo předáno.

Z uvedených skutečností tedy vyplývá, že zaměstnanci byly ráno dne 29. 9. 2015 předány výše uvedené pracovní pomůcky, byla mu zadána práce – oprava omítky na severní straně objektu vlevo vedle okna až nahoru ke střeše, s tím, že zadavatel předpokládal, že zaměstnanec jako zkušený a proškolený pracovník dodrží bezpečné provedení prací. Tyto skutečnosti jednoznačně vyplývají ze všech vyjádření pana A. T., který jako stavbyvedoucí práci zadával. Z nich plyne i to, že pan A. T. zřejmě tak, jak i sám uváděl a bylo běžné, poučil zaměstnance o tom, aby dbal bezpečnosti práce. Žádná z uvedených skutečností však nepotvrzuje, že by proběhla jakákoliv instrukce či dohoda o tom, jakým způsobem bude zaměstnanec ve výšce, zejména v horním prostoru, bezpečně pracovat, tedy, jaké konkrétní prostředky k tomu použije, neboť jistě nelze přehlédnout, že ani jedna z přidělených pomůcek toto sama o sobě zabezpečit nemohla. V daném případě tak je soud přesvědčen, že ze strany zaměstnavatele nedošlo k řádnému naplnění výše cit. ust. § 5 odst. 1 písm. c) zákona č. 309/2006 Sb., který předpokládá zásadní a aktivní přístup zaměstnavatele při organizování práce a stanovení postupů tak, aby byly dodržovány zásady bezpečného chování na pracovišti. Zcela konkrétně má soud na mysli, že stavbyvedoucí, který zadával pracovníkovi úkol, měl na základě této zákonné povinnosti sdělit před zahájením práce, jakým způsobem lze s přidělenými pomůckami bezpečně provést opravu omítky až do výšky 5 m, tedy, ujistit se, že je řádně vybaven v souladu s předpisy o bezpečnosti práce. Soud zde pak konstatuje, že pochybil i sám zaměstnanec, který, když zjistil, že přidělené pracovní pomůcky zaměstnavatele nejsou dostatečné pro bezpečné provedení práce, měl a mohl tuto skutečnost řešit se zaměstnavatelem, tedy zejména jeho zástupcem – stavbyvedoucím a žádat další pomoc či přidělení jiných prostředků, případně stanovení bezpečného postupu. Žebřík zcela evidentně na řádně nepřevzatém lešení bezpečně nezabezpečil a riskoval tak případný pád, který pak skutečně nastal. Tyto okolnosti však z pohledu objektivní odpovědnosti, dané zaměstnavateli zákonem č. 309/2006 Sb. ve výše uvedeném ustanovení, nemohou mít pro stanovení pochybení zaměstnavatele výrazný význam. Mohou vést pouze k úvaze o případné výši udělené pokuty, a zde soud zdůrazňuje, že žalovaný tyto skutečnosti hodnotil a též k nim přihlédl, když v závěru svého rozhodnutí hodnotil jak okolnosti přitěžující, tak polehčující.

Soud dále k provedeným důkazům uvádí, že shora uvedený znalecký posudek považuje z pohledu zákona č. 309/2006 Sb. za zcela nevyčerpávající a neúplný. S povinností, stanovenou zaměstnavateli § 5 tohoto zákona, se znalec dostatečně nevypořádal a jeho závěry tak pro soud prakticky ničeho nepřinesly. Protože však skutečnosti, které vyplynuly ze správního spisu a rozhodnutí, učiněných ve věci žalovaným i orgánem I. stupně, byly pro rozhodnutí soudu dostatečné, soud nepovažoval za potřebné provést výslech znalce. K úvaze, uvedené znalcem ohledně nestanovení konkrétního obsahu pracovních postupů chybějícím prováděcím předpisem soud uvádí, že taková skutečnost nemůže v praxi znamenat, že absence takové povinnosti ze strany zaměstnavatele může být tolerována. Znění § 5 tohoto zákona je jasné a srozumitelné a znamená, že zaměstnavatel musí na úseku bezpečnosti práce svých zaměstnanců vykonávat jasné povinnosti, tedy, v konkrétním případě, přesvědčit se před započítím prací ve výšce, že zaměstnanec má všechny potřebné pomůcky pro to, aby mohl bezpečně pracovat ve všech výškových stupních a že toto ví a též bezpečně provede. Pokud pak prokáže takovou starostlivost, je samozřejmě na samotném zaměstnanci, aby se z daného postupu nevychýlil. V takovém případě by zaměstnavatel již zcela jistě prokázal své vyvinění.

To však není projednáváný případ, neboť žádný dokument, který správní spis obsahuje, ani argumentace žalobce, k úplnému vyvinění nemohly přispět.

Soud dále uvádí, že v dalších podrobnostech pak plně odkazuje na napadené rozhodnutí, které vcelku vyčerpávajícím a objektivním způsobem hodnotilo veškeré písemné podklady, včetně zjištění kontrolního orgánu. Po shrnutí věci tedy soud závěrem konstatuje, že závěry správního orgánu, který v souvislosti s pracovním úrazem M. R., , zaměstnance žalobce, zjistil při kontrole na pracovišti vzniku úrazu skutečnosti, které zhodnotil jako porušení ust. § 5 odst. 1 písm. c) zákona č. 309/2006 Sb., zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, tedy, dospěl k přesvědčení, že v rámci tohoto porušení došlo ke správnímu deliktu na úseku bezpečnosti práce, byly správné. Vzhledem k možné maximální výši pokuty považuje soud její uložení ve výši 60.000,- Kč za přiměřené.

Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., když žalobce nebyl ve věci úspěšný a žalovaný žádnou náhradu nákladů řízení nevyčísлил a nežádal.

P o u č e n í :

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

JUDr. Magdalena JEŽKOVÁ, v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
J. L.